TNF TSJEKKISK-NORSK FORUM

Nr. 101, srpen/august 2021

Výhled na Oslofjord z Kolsåstoppen, září 2020. O letošním výšlapu «Pojďme...» se dočtete na straně 7. Foto: Petr Dreiseitl

Kalendář akcí

2021

ZÁŘÍ

5 Ne 13:00 | Dětský den
Zábavná akce s pohádkovými soutěžemi, hrami a grilováním nejen pro děti.
Holmenkollen, Oslo

7 Út 17:15 | Výuka gramatiky
Začátek výuky českého jazyka pro školní děti.

8 St 18:00 | Asylet
Pravidelné setkání krajanů u piva a kávy v kavárně Asylet.
Asylet, Grønland 28, Oslo

14 Út 17:15 | Čeština hrou a Lvíčata
Začátek kroužku českého jazyka a klubu pro předškolní děti.

ŘÍJEN

13 St 18:00 | Asylet
Pravidelné setkání krajanů u piva a kávy v kavárně Asylet.
Asylet, Grønland 28, Oslo

17 Ne 14:00 | Oslava sv. Václava
Akce pro děti se zábavným programem na téma vinobraní, povídání o legendě sv. Václava, podzimu a pouštěním českých animovaných pohádek.
Solbærtorvet Barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo

LISTOPAD

10 St 18:00 | Asylet
Pravidelné setkání krajanů u piva a kávy v kavárně Asylet.
Asylet, Grønland 28, Oslo

25 Čt 17:00-20:00 | Adventní aranžování
Výroba adventní dekorace.
Solbærtorvet Barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo

PROSINEC

4 So 15:00 | Mikulášská zábava
Tradiční Mikulášská zábava s Mikulášem, Čertem a Andělem.
Sál Ris Storstue, Risbakken 1, Oslo

Dovolujeme si upozornit, že konání všech akcí je závislé na epidemiologických opatřeních norské vlády a města Oslo platných v dané době. Doporučujeme sledovat aktuality na našich webových stránkách nebo na facebooku:

www.cz-forum.no
www.facebook.com/czforum

Úvodník

Vážení čtenáři,

vítejte u 101. vydání časopisu Forum. Doufám, že jste si všichni stihli užít krásné léto, navštívili rodiny, dali si točenou Kofolu a vrátili se na sever odpočatí a plní energie.

V tomto čísle nahlédneme do historie diplomatických vztahů mezi Norskem a Českou republikou, kterou ku 100. výročí shrnul pan velvyslanec Jaroslav Knot. Z ambasády předáme i další informace. Jak jistě víte, čekají nás volby do Poslanecké sněmovny a na následujících stránkách se dozvíme, jak na to.

Pod hlavičkou TNF vznikl nový projekt, jehož misí je propojovat doposud trochu opomíjenou skupinu krajanů. Více o Pojďme... se dočtete od organizátorky akcí Eriky, která nám v dalším článku prozradila i příběh, který za akcemi Pojďme... stojí.

Díky Jindřichovi a Evě se v časopise pravidelně objevuje potřebná dávka humoru a ani tentokrát nebudeme o jejich nadhled a ostrovtip ochuzeni. A pokud máte chuť ponořit se do něčeho hlubšího, doporučuji oblíbenou pohovku a nalistovat povídku Cukr a skořice.

Přeji příjemné čtení a krásný zbytek léta,

Eva Kvasničáková.

OBSAH

Kalendář akcí	2	Práce žáků kurzu češtiny	13
Úvodník	3	Vyhlášení Lego soutěže z roku 2021	17
100 let diplomatických styků mezi ČR a Norskem	4	Cukr a skořice	19
Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR	5	Oslovina 24 – GLURP	22
Pojďme...	7	Omgitt av idiomer 7	24
Od pohodlného života v Brně...	8	Protokoll fra årsmøte i Tsjekkisk-Norsk Forum	25
Gaustad gruve	10	Nabídka kurzů a kroužků – podzimu 2021	27
Kulturní rozdíly mezi Čechy a Nory	11		

Dette er et tidskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM, Org.nr.: 986 696 202, Konto nr.: 6241.06.04650, www.cz-forum.no
Ansvarlig for dette nummeret var Eva Kvasničáková og Petr Dreiseitl (teknisk)
Redaksjon: redakce@cz-forum.no
Foreningensadresse: TNF, c/o Barbora Nentwichova, Olav Aukrusts vei 14, 0785 Oslo
Medlemskontingent: individuell hovedmedlem kr. 300,-, familiemedlemskap kr. 450,-, senior kr. 200,-
ISSN 0803-7213

Ilustrační foto, autor: Jakub Petrůj

Ke stoletému jubileu trvání diplomatických styků mezi Českou republikou a Norskem

Vážené krajanky, vážení krajané, milí přátelé České republiky v Norsku.

Řadě pozorných z vás, kteří pravidelně navštěvují webové stránky velvyslanectví, určitě neunikla skutečnost, že v letošním roce slavíme sto let trvání diplomatických styků mezi Českou republikou a Norským královstvím.

Ano, přesně před 100 lety dne 21. června 1921 předal první československý vyslanec dr. Vladimír Radimský své pověřovací listiny do rukou tehdejšího krále Håkona VII. Do konce 20. let minulého století otevřelo Československo též honorární konzuláty v Bergenu, Stavangeru a Trondheimu; Norsko zřídilo honorární konzuláty v Praze a v Brně. V listopadu 1929 uzavřely Československo a Norsko první smlouvu o zrušení vzájemné vízové povinnosti.

Oba tyto relativně mladé evropské státy si byly od počátku vzájemně velmi sympatické. Jistě k tomu napomohly podobné historické zkušenosti ve smyslu dlouhé periody podřízenosti cizí moci (Dánsku a Švédsku v případě Norska a Rakouskému císařství v případě českých zemí), láska k přírodě, sportovním aktivitám či kultuře. Mimochodem, velký osvětový význam z hlediska povědomí o Norsku mezi českými čtenáři získala kniha Karla Čapka „Cesta na sever“ z roku 1936.

Norsko se v předvečer druhé světové války stává útočištěm pro řadu českých a slovenských židovských

rodin, jichž, bohužel, větší část neunikla svému tragickému osudu ani prostřednictvím „norské“ emigrace. Během II. světové války se diplomatické vztahy mezi ČSR a Norskem z pochopitelných důvodů nemohly rozvíjet, neboť jak Československo, tak Norsko byly okupovány hitlerovským Německem. Snahu o opětovné pokračování vzájemných přátelských vztahů utnul komunistický puč v Praze roku 1948. Únorové události a především skandální smrt i v Norsku dobře známého ministra zahraničních věcí ČSR dr. Jana Masaryka byly velmi negativně vnímány norskou veřejností a zásadním způsobem ovlivnily vůli Norska vstoupit do NATO, k čemuž došlo následujícího roku.

Norsko v 50. letech sice neprojevovalo nějakou výraznou apatii vůči nově vytvořenému socialistickému bloku, avšak ochlazení jeho vztahu k satelitům SSSR bylo patrné a vzájemným stykům dominovaly primárně obchodní vztahy. V údobí uvolnění 60. let rostl zájem Norů o nový politický směr Československa. V r. 1966 obě země povýšily svá diplomatická zastoupení na úroveň velvyslanectví. Do protestních akcí čs. emigrantů proti událostem srpna 1968 se hojně zapojila norská veřejnost v čele s králem Olavem V.

Během 70. a 80. let navštívila Norsko řada exilových a perzekvovaných umělců (Pavel Kohout, Milan Kundera), norská divadla inscenovala hry Václava Havla a zájmu norských čtenářů se těšily překlady poezie Jaroslava Seiferta. Z oficiální kultury této éry zaznamenal největší úspěch v Norsku český film. Kupříkladu pohádka „Tři oříšky pro Popelku“ v režii Václava Vorlíčka zahajuje norské vánoční televizní vysílání pravidelně od r. 1975 dodnes.

Pád železné opony a návrat demokratického systému v Československu po listopadu 1989 znamenal i pozitivní obrat ve vztazích k Norsku. Plně mohly být obnoveny přátelské vztahy z poválečného období. V červenci 1990 vlády uzavřely dohodu o zrušení vízové povinnosti.

Vznik České republiky v lednu 1993 potvrdil kontinuitu vzájemných diplomatických vztahů. Norsko je v ČR zastupováno prostřednictvím velvyslanectví v Praze, ČR má v Norsku velvyslanectví v Oslo a honorární konzuláty v Bergenu, Sjøveganu a Trondheimu. Během několika málo let od vzniku ČR se uskutečnila řada vrcholových návštěv. Král Harald V. s chotí uskutečnil státní návštěvu České republiky v březnu roku 1997, prezident Václav Klaus v květnu 2005 recipročně navštívil Norsko.

Česká diplomacie usiluje o pozitivní vnímání naší vlasti nejen u norských státních institucí, ale především u běžných Norů. K šíření dobrého jména České republiky však napomáhá každý z vás krajanů, aniž by musel mít v kapse diplomatický pas – svou prací, svým dobrým chováním, svou hrdostí na svůj původ. Jsme si toho vědomi a velmi si této skutečnosti vážíme, neboť právě vy jste velvyslankyně a velvyslanci všedního dne.

Závěrem bych chtěl do dalších 100 let popřát vzájemným česko-norským diplomatickým vztahům minimálně tak vysokou a přátelskou úroveň, jaká v nich panuje nyní.

Jaroslav Knot
Velvyslanec ČR v Norsku

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Milí krajané a čtenáři tohoto pěkného časopisu.

Blíží se volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které se budou konat ve stejných dnech jako volby do zákonodárného sboru zde v Norsku. Tedy ve dnech 8. a 9. října 2021.

Vzhledem ke své dlouholeté činnosti na úseku konzulární služby jsem si odsloužila již několik voleb do parlamentu či voleb prezidentských, které se organizovaly i na zastupitelských úřadech. Musím přiznat, že je to pro všechny konzuly spousta práce navíc, před volbami i po nich, veliká zodpovědnost a

starost. Na druhou stranu neznám žádného kolegu, který by nebyl rád za hlasy krajanů a nesnažil se vytvořit ve volební dny příjemnou atmosféru. Je nám všem, kdo sloužíme v zahraniční službě, líto, že ani tentokráte se nepodařilo uzákonit korespondenční formu volby, která by umožnila daleko širší zapojení Čechů žijících v zahraničí do hlasování.

A tak bude vše jako obvykle a my otevřeme ve volební dny volební místnost na našem zastupitelském úřadě a rádi uvítáme všechny, kteří se rozhodnou věnovat čas účasti na hlasování, protože žijí v dojezdové vzdálenosti od Oslo.

Při každých volbách do PS Parlamentu ČR je vylosován Státní volební komisí jeden volební kraj, pod který jsou podřazeny všechny zvláštní volební okrsky. V těchto volbách budou voliči v zahraničí volit kandidáty z Ústeckého kraje. Hlasovací lístky obdrží voliči až ve volební místnosti, informace o stranách a jejich kandidátech budou však pro každého předem dostupné na internetu.

Chtěla bych na tomto místě připomenout, že hlasování ve volební místnosti v Oslo se budou moci zúčastnit osoby starší 18 let, které jsou zapsány ve zvláštním seznamu voličů vedeným při Velvyslanectví České republiky v Oslo. Momentálně je v našem seznamu na 150 voličů. Pokud má někdo další zájem se zapsat, najde potřebné informace na webových stránkách našeho úřadu v nabídce konzulárních informací pod kapitolou VOLBY. V každém případě je však poslední možnost podání žádosti o provedení zápisu v neděli 29. 8. 2021. Žádost musí být doručena osobně nebo poštou. Věřím, že to nenecháte na poslední chvíli.

Každý volič automaticky figuruje v seznamu voličů v místě svého trvalého pobytu v České republice. Pokud se zapíše u nás, bude ze seznamu v ČR vyškrtnut, aby se zamezilo duplicitě. Zapsání do zvláštního seznamu voličů vedenému při zastupitelském úřadě ovšem není doživotní. V období mimo konání voleb lze požádat o vyškrtnutí a žadatel obdrží potvrzení pro úřad ve svém bydlišti v České republice, na základě kterého bude zapsán opětně tam.

Pokud ale chcete v seznamu v ČR zůstat zapsaní, a přesto byste rádi volili v Oslo, můžete si od úřadu v místě Vašeho trvalého pobytu v ČR vyžádat voličský průkaz, se kterým pak budete moci volit kdekoliv, i v Oslo.

Stejný postup platí pro ty, kteří žijí dlouhodobě v Norsku a jsou zapsaní do našeho zvláštního seznamu voličů, ale potřebovali by zrovna volit v České republice (nebo v jiné zemi), protože tam budou třeba na návštěvě. Těm můžeme vydat voličský průkaz na základě žádosti my a s jeho pomocí pak lze hlasovat ve kterékoliv volební místnosti v ČR i při zastupitelských úřadech v zahraničí.

Podání žádostí o vystavení voličských průkazů však podléhá přísným pravidlům i časovému omezení a proto si, prosím, prostudujte termíny uvedené ve zmíněném článku na webu našeho úřadu.

Závěrem si dovolím ještě jednu praktickou připomínku. Zkontrolujte si platnost svých cestovních pasů či občanských průkazů. Při příchodu do volební místnosti jste totiž povinni prokázat svou totožnost a české státní občanství právě jedním z těchto dokladů. Voliči, kteří nebudou moci platným dokladem totožnost a občanství doložit, nebudou moci hlasovat.

Konzulární úsek bude sice ve dnech 16. 6. - 12. 7. 2021 z provozních důvodů uzavřen, ale i po 12. červenci je ještě čas požádat o vydání nového cestovního dokladu, aby nedošlo v den voleb k nemilému překvapení.

Pokud se neuvidíme dříve u konzulárního okénka, uvidíme se jistě ve druhém říjnovém týdnu ve volební místnosti.

Vaše konzulka, Zuzana Otčenášková

Poznámka redakce: Některé termíny zmíněné v tomto článku mohou být již prošlé. Doporučujeme sledovat aktuality na webových stránkách velvyslanectví:
https://www.mzv.cz/oslo/cz/viza_a_konzularni_cestovni_informace/volby/

Pojďme...

Možná jste si všimli, že TNF začalo pořádat novou akci Pojďme..., která je určena převážně pro mladé lidi, kteří chtějí poznat další krajany a občas se setkat při příjemné příležitosti.

Konečně je to tady! Korona restrikce se začaly pomalu ale jistě rozvolňovat a my jsme díky tomu mohli zorganizovat první akci „Pojďme...". I přes zlepšení situace jsme se rozhodli pro první akci venku, nechtěli jsme zbytečně riskovat nakažení či porušení pravidel.

Sraz jsme měli naplánovaný na 10:00 na stanici metra a doufali jsme, že všichni nahlášení účastníci dorazí včas (tedy alespoň relativně) a s dobrou náladou. Už při parkování jsme si všimli jednoho mladého páru a měli podezření, že to budou účastníci dnešní akce. Myšlenka se nám potvrdila, jakmile jsme dorazili na smluvené místo a oni zde už čekali, společně s další slečnou. Ano, ačkoliv jsme byli pořadatelé, nebyli jsme na místě první. Ale ne, nemuseli na nás čekat a stihli jsme to včas.

Postupně jsme se seznamovali, stihli probrat nejrůznější témata a čekali jsme na posledního účastníka. Jakmile jsme byli všichni, vyrazili jsme směrem ke Kolsåstoppen - k našemu dnešnímu cíli.

Cesta nebyla nijak náročná, zvládli jsme šlapat do kopce a u toho si povídat. Bylo skvělé poznat nové lidi a

poklábosit si s nimi o životě v Norsku či pozjišťovat, kolik společného máme již z Česka a utvrdit se v tom, že svět je opravdu malý. Na vrcholku Kolsåstoppen nechyběla svačina, další příběhy a samozřejmě nějaké fotky výhledu.

Odpoledne příjemně utíkalo, a jakmile jsme byli u konce trasy, rozhodli jsme se, že by byla škoda zakončit příjemně započatý den tak brzy a dohodli se, že ještě vyrazíme na Fornebu k moři. Jelikož jsme téměř všichni přijeli autem, nebyl problém se rychle přemístit.

Po túře nám však docela vyhládlo, takže naše kroky nejprve směřovaly do restaurace zaměřené na přípravu mořských pokrmů. A ačkoliv vypadaly všechny ty mušle v hrncích zajímavě, zbaběle jsme si objednali pizzu. Po dobrém jídle a pití jsme v autě vyzvedli deku a zamířili na pláž, kde se k nám přidala ještě další účastnice.

Moře, sluníčko, dobrá společnost – co víc si přát?

Osobně můžu říct, že první akce Pojďme... se opravdu zdařila a těším se na další. Doufám, že s novými tvářemi jsme se neviděli naposledy a že se na příští akci přidá ještě více lidí ☺

Erika Rumánková, foto: Jakub Petrůj

Od pohodlného života v Brně k nachozeným kilometrům v Norsku

Na životě v Brně je hezké to, že člověk má spoustu možností, jak trávit volný čas. Na každém rohu je hospůdka, kavárna či čajovna, kam můžete zapadnout a užít si příjemný čas strávený s přáteli. Téměř obden jsme někam po práci či po škole vyrazili a musím přiznat, že tou dobou by mě asi ani ve snu nenapadlo, že se můj způsob trávení volného času brzy radikálně změní. Je pravda, že jsem vždycky ráda trávila čas v přírodě, ale to bylo především, když jsem ještě bydlela doma na Valašsku. Nikdy jsem nebyla úplně ten typ člověka, co si zvládne sbalit vše do jediného batůžku a vyrazit na několikadenní túru.

Všechno se však změnilo, jakmile jsme se s přítelem Jakubem před rokem a půl přestěhovali sem do Norska. Poznali jsme super kamarády, kteří nás s sebou ochotně brali na výlety a my jsme díky nim a samozřejmě díky krásám Norska začali postupně propadat „outdoor životu."

V zimě nás napadlo, že by bylo fajn vyzkoušet si jeden z nejznámějších treků v Evropě – GR20 – pochod přes celou Korsiku. Nápad se mi líbil, pro mě měl však jediný háček, vlastně dva. Jakmile jsem vygooglila, že na Korsice nežijí žádní obzvláště jedovatí hadi nebo pavouci, zbývalo vyřešit druhý problém: „Jak kruci unesu obří krosnu, ve které budu mít věci na minimálně 10 dní?" Usoudila jsem, že bez tréninku to asi nezvládnu.

No a která země je na pobyt v přírodě jako dělaná a nemusíme ani jezdit daleko (posuzujte v norském měřítku, ne českém)? Samozřejmě, že Norsko. A tak jsme se shodli, že na začátek zkusíme nějaké víkendové túry.

Začali jsme postupně nakupovat potřebné vybavení a v březnu už jsme mohli vyrazit na první víkendovou túru. Nechtělo se nám nikde brodit sněhem, proto jsme se rozhodli pro okolí Haldenu, kde už tou dobou nebyl téměř žádný sníh.

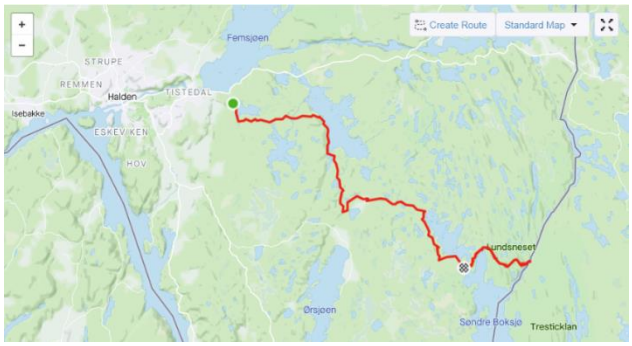

Z Tistedal (Halden kommune) k DNT chatě Budalsvika a ke švédským hranicím. Celková trasa přibližně 54 kilometrů.

V pátek večer jsme vyrazili do Tistedal odkud jsme měli naplánovaný začátek trasy. První noc jsme však ještě přespali v autě, nicméně jsme byli odhodlaní vstávat brzy a vyrazit hned za svítání. Ne vždy jde vše podle plánu a tak jsme v sobotu vyrazili kolem půl 9. První kilometry jsme se vyloženě kochali, zastavovali na každém kroku a měli potřebu vše fotit. Cestou jsme potkali zvědavého pána, který se nás vyptával na vše možné a nezapomněl nám doporučit rozhlednu Skårefjell, která byla jen pár metrů na opačnou stranu. Postupně nám však začalo docházet, že pokud chceme zvládnout celou trasu, budeme muset přidat do kroku. Cesta nebyla nijak zvlášť náročná, všude kolem lesy plné borůvčí, brusinčí a spousta jezer, která postupně roztávala a vydávala neuvěřitelné, mnohdy až trochu hororové zvuky. Někomu by možná túra mohla připadat monotónní a trochu nudná v porovnání s norskými výhledy, já mám však i tyto skandinávské lesy ráda.

Cestou jsme si povídali, ale také pokračovali mlčky, každý ztracený ve své vlastní hlavě. Je až neuvěřitelné, kolik různých myšlenek se člověku stihne mihnout hlavou při celodenní chůzi.

Asi posledních 5 kilometrů od cíle jsme se pomalu začali poohlížet po ideálním místě na stan. Najednou se před námi objevilo krásné místéčko přímo vedle jezera. Jen jsme se na sebe podívali, nebylo třeba slov a bylo nám jasné, že tady dneska chceme zůstat přes noc. Odhodlaně jsme tedy pokračovali k cíli, abychom se stihli na místo vrátit ještě za světla.

A konečně! Budalsvika – chatička uprostřed lesů přímo vedle hranice se Švédskem. Toho, že jsem rebelsky přešla hranice, jsem si ani nevšimla a byla jsem upozorněna až Kubovým hlasitým zakašláním. Rychle zacouvat zpátky na správnou stranu, rychle sníst svačinu a vyrazit zpátky k jezeru.

Stan jsme dostavěli s posledními zbytky světla a večeři jsme už připravovali za romantické atmosféry s čelovkami na hlavách. Teplá večeře byla skvělá odměna za celodenní túru. Lepší pocit byl však ještě ten, kdy jsme spokojení, unavení a najezení zalezli do spacáků a ponořili se do zimního spánku. Teda téměř. Trošku jsem podcenila večerní teploty a bylo mi jasné, že příště s sebou musím vzít trochu teplejší oblečení.

Druhý den se nám podařilo vyrazit opravdu brzy a hned po snídani jsme se vydali na cestu zpět k autu. Jelikož jsme se vraceli stejnou cestou, utíkalo to ještě rychleji než předchozí den. Posledních 5 kilometrů už mě začínaly trochu bolet nohy a tušila jsem, že se objeví i nějaký ten puchýř, přesto však túra stála za to. Tímto výletem se vše odstartovalo. Ve čtvrtek večer balíme krosny a v pátek po práci vyrážíme na celý víkend do přírody. No, může být něco lepšího?

I když se letos na Korsiku nedostaneme kvůli koronasituaci, našli jsme si způsob, jak opravdu dobře poznat Norsko. Třeba se někomu z Vás bude článek hodit jako inspirace, kam vyrazit na příští víkend ☺

Erika Rumánková. Foto: Jakub Petrůj

Vstup do štoly Gaustad gruve. Foto: Eva Kolářová

Gaustad gruve

Jezero Sognsvann na severu Osla každý dobře zná. To, že k němu vede moc pěkná geologická stezka Geologistien už každý neví. Je značená v mapě, takže si ji můžete snadno najít a projít.

V odkazu je pdf průvodce Geologistien volně ke stažení:

https://docplayer.me/12783148-Langs-sognsvannsbekken-en-geologisk-vandring-fra-gaustad-til-sognsvann.html

Já jsem ale v minulém příspěvku slíbila magnetit, co by kamenem dohodil a zbytek došel pěšky. Magnetit je u Sognsvann také:)

Na východní straně Vettakollen leží pozůstatky důlních děl na těžbu železa založených v roce 1538. V první fázi důl sloužil přibližně 40 let. Za druhé aktivní období se zasloužil nám dobře známý Peder Anker. V letech 1792 - 1854 dodával surovou rudu do železáren Bærums Verk. Další pokus o otevření dolu v letech 1906 - 1909 byl neúspěšný.

Dnes je nejzajímavější 70 m dlouhá snadno přístupná štola, která pochází z roku 1803. Pro její návštěvu doporučuji čelovku a dobré boty. I v suchých obdobích stojí na dně voda. Průzkum tunelu je příjemné "dobrodružství" i s dětmi. V okolí jsou výsypky a dá se najít i struska z roztavené rudy. Kameny nejsou pěkné, důl je starý a eroze už vykonala svoji práci. V tunelu zimují netopýři, takže je štola v období od 1. října do 31. dubna zamčená.

Neváhejte a vyrazte!

Eva Kolářová

Kde: Gaustad, Oslo

Co: železné doly, 70 m dlouhá štola

Souřadnice:
59.968406319152976N, 10.717200746027837E

Tipy:
Geologistien Gaustad – Sognsvann, odbočka na kruhovou vyhlídku z Vettakollen. Cestou zpět na stezku koupání v jezírku Båntjern (někdy s vodopádem). Zakončení výletu kafem a koupáním na jezeře Sognsvann.

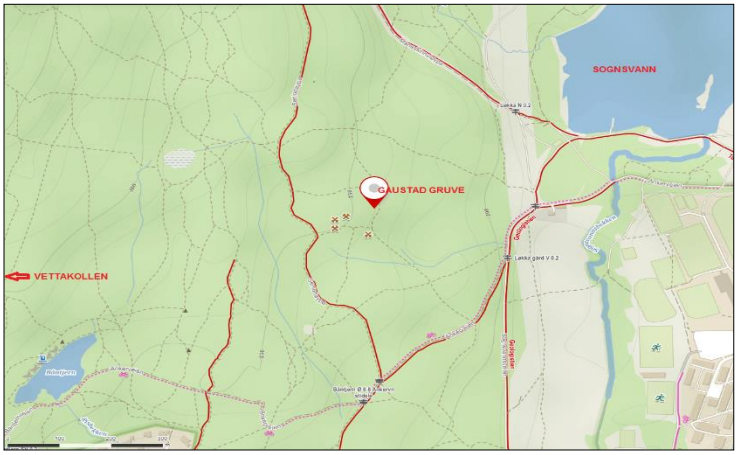

Kulturní rozdíly mezi Čechy a Nory okem prostého uživatele

Už tomu bude rok, co mě Bára poprosila, jestli bych do časopisu napsala něco o Norech a Norsku. Nějaký postřeh, něco co jsem vypozorovala během našeho pobytu v Oslo. To jsem okamžitě zavrhla, protože hned úvodem musím říci, že nejsem nejvhodnější adept na komentování Norů. Jsem matka malých dětí, doma na mateřské dovolené. S Nory jsem sice v kontaktu byla, ale s žádným jsem ani neběžkovala ani nepopíjela kávu.

Ale čím víc jsem nad tím přemýšlela, tím víc mě napadaly další a další postřehy z norského prostředí, tolik odlišného od toho českého. Tento nesplněný úkol a načatý text mi v hlavě leží už rok. Je na čase to sepsat. Takže Báro, milí čtenáři, je to tady!

Začnu slovy našeho švédského kamaráda, že Noři se charakterizují tím, že se o svátcích navlečou do krojů a požírají párky. Jestli s tím souhlasím? Absolutně :)

Další postřeh, který sice není můj, ale běžně jsem ho praktikovala je parkování v protisměru. Ve Veselí nad Lužnicí jsem jednou za parkování v protisměru dostala dokonce pokutu. Úžasný pokrok oproti Čechám. To se ovšem nedá říct o maximálních rychlostech na silnicích. Řítit se kosmickou rychlostí 110 km/h na dálnici z/na Oslo je skutečně za odměnu. Sice krátkou odměnu, ale je! Jde o bezpečnost, já to chápu, losa nechcete potkat ani v osmdesátce. Mimochodem, kde jsou losi? Najeli jsme tisíce a nachodili stovky kilometrů a žádného jsme neviděli! To jsou všichni zhýčkaní těmi všemi elektromobily? A jak slyší starý dobrý nafťák, berou roha? Aspekt hluku by vysvětloval i to, proč jsme je nepotkali jako pěší. Se třemi dětmi zlatou medaili za tichý pochod krajem prostě nedostanete.

Noři rádi moknou. Symbol odpočívadla - stůl se smrkem je důkazem. Žádná stříška. Ale třeba si to vysvětlujeme mylně? Stejně jako jsme si mysleli, že jsou Noři,

především ti mladší, abnormálně nahluchlí a nosí v uších naslouchátka...

Co nás ale úplně dostalo je "kult benzíny." Na benzíně se odehrává sociální život běžných Norů alespoň na venkově. Je libo čerstvé pečivo, burgr k nedělnímu obědu nebo kýbl zmrzliny za hubičku pro každého člena rodiny? Benzína. Pochybuji, že si Noři všimli uzavřených restaurací během pandemie. Všichni stejně jedí na benzínách. Ještěže se tam dá i natankovat. A vysavač je zadarmo.

Zvukem zimy je křoupání. Netřeba dalšího komentáře.

Největším rozdílem je elasťáková móda. Je to tak výrazný fenomén, že si ho všimli i jinak neteční jedinci a naše krátkodobé návštěvy. Pokud bych v Čechách chtěla vidět aspoň zlomek vysportovaných pozadí co na norské ulici, musela bych si udělat výlet do Liberce.

Co se pití kávy týče, potrpí si Noři spíše na kvantitu než na kvalitu.

Kapitolou samo pro sebe je zdravotnictví. Asi všichni znáte ten proces... Zkráceně – je strašně těžké se do něj dostat, ale když už se vám to podaří, dostanete prvotřídní služby. Ale trvá to, a pokud jste mladá, zdravá a něco – s podvrtnutým kotníkem, zápalem plic, špatně srostlými zápěstními kůstkami, tak vás nejprve pošlou běhat kolem jezera a teprve pokud to nepomůže, budete ošetřeni. Kryštof, můj druhý syn, je narozen v Norsku. Moje jordmor vždy při kontrole dřevěným poslouchátkem poslechla srdeční ozvy dítěte, zvážila mě a sdělila mi, že jsem těhotná. Na dotaz, zda si k porodu mohu zavolat sanitku, se otřásla a řekla, že je to moc drahé a mám jet taxíkem. Nevím, všimli si vrcholní norští představitelé, že Norsko už nějakou dobu netahá z moře jenom tresky?

Do politiky zacházet nechci. Záviděla bych a byla sprostá.

Celkově mě severský pobyt velmi obohatil. Konkrétní drobné změny pociťuji stále i po návratu do Čech. Například z jara jsem šla do pekařství pro snídani a vyšla jsem s nanukem :) Vysloužila jsem si nálepku nespolupracující matky, protože jsem odmítla 2/3 lékařských (zbytečných) vyšetření během mého třetího těhotenství. Déšť mi nikdy nevadil, ale teď ho mám ráda. Doktor Proktor je borec a chci Teslu.

Eva Kolářová, Říčany u Prahy

Jordmor s dřevěným stetoskopem, aktuální ilustrační fotografie uvádějící informace k magisterskému studiu. Univerzita Stavanger 2021. https://www.uis.no/nb/studier/jordmorfag-master

Práce žáků kurzu češtiny

11. března 2021

Komunikace v koronavirové době

Komunikace je důležitou součástí našeho každodenního života. Člověk je sociální a bez komunikace by se zhroutil. V koronavirové době je ovšem komunikace výzvou. "Face to face" komunikace není zatím aktuální a stačí, že někdo nemá sociální sítě či mobilní telefon a najednou nemá jak komunikovat. Můj názor na komunikaci v koronavirové době je, že lidé, i když se to může zdát těžké, by se mohli více snažit. Nemluvím o lidech, kteří nemají mobilní telefony, nebo z nějakého důvodu nemohou komunikovat s okolním světem, mluvím o lidech, kteří jsou pouze líní zvednout sluchátko a zavolat kamarádovi nebo známému. Kvůli "lockdownu" je hodně lidí v depresích, hlavně kvůli ztrátě komunikace. Snadné "Ahoj, jak se máš?" může udělat hodně.

Věty jako "na tohle nemám čas", nebo "tak ať se ozve on mně", jsou podle mě pouze výmluvy. Jak se říká, když se chce, všechno jde, neboli každý si najde 5 minut na známého.

Škola a práce tomuto problému podle mě vůbec nepomáhá. Říkáte si "však on-line schůzky tomu naopak pomáhají", to sice ano, když si ale vezmete, že hodně práce vede ke stresu, stres vede k vyčerpání a vyčerpání vede k nechuti komunikovat, tak si uvědomíte, že to tak být nemusí. Když jste psychicky unavení, nemáte prostě chuť poslouchat problémy ostatních. Toto není lenost, je to vyčerpání.

Takže podle mě jsou lidé v nějakých směrech líní, ale ne vždy je tak jednoduché s tím něco udělat.

žákyně (14 let)

Srovnání norštiny a češtiny

studentka (16 let)

Språkhistorie

Norsk
- 4 stadier
- Urnordisk
- Norrønt
- Mellomnorsk
- Moderne norsk
  - Siden 1525
  - Bokmål og nynorsk oppsto
- Mange dialekter

Tsjekkisk
- Slutten av 1. årtusen
- Urslavisk språk
- Utviklet seg bort fra urslavisk
- Den tsjekkiske nasjonale renessansen, 1700-tallet
  - Det tsjekkiske skriftspråket
- Stor likhet med slovakisk
- Også dialekter

Det indoeuropeiske språktreet

- Norsk = germansk språk
  - Svensk og dansk
- Tsjekkisk = slavisk språk
  - Slovakisk og polsk

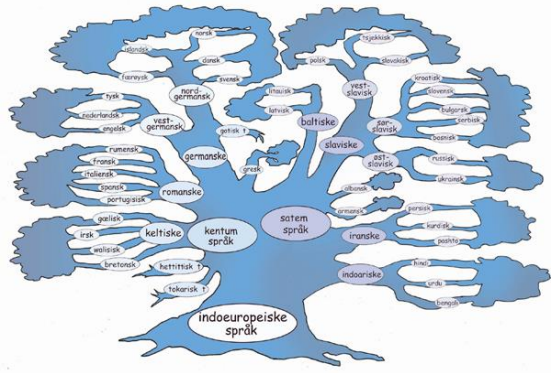

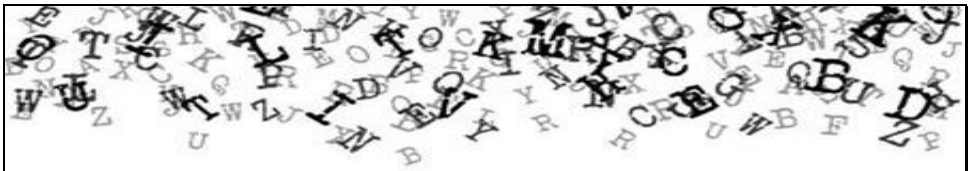

Grammatikk

Kasus

- Tsjekkisk = 7 kasus
- Norsk:
  - Norrønt = fullt av kasus
  - Moderne norsk = rester av kasus
  - Pronomen «Jeg ser deg»

Kasus i tsjekkisk
Nominativ
Genitiv
Dativ
Akkusativ
Vokativ
Lokativ
Instrumentalis

Kasus i ulike språk
Tysk: 4
Islandsk: 4
Latin: 6
Tsjekkisk: 7
Ungarsk: 20

Substantiv

- Norsk = bestemt form av substantivet er «bakt inn» in ordet
  - bil = bilen
- Tsjekkisk = ikke bestemt / ubestemt form

Petr čte knihu = Peter leser ———en bok boken

- Zdrobnělina = diminutiv
  - Diminutiv = et avledet ord som betegner en mindre form av det som det opprinnelige ordet betegner
  - Lite og/eller kjært
  - Norsk: troll = *små*troll?

dům - domek - domeček

Verb

- Norsk = alle personer bruker samme verb

Jeg leser
Du leser
Han / hun / det leser
Vi leser
Dere leser
De leser

- Tsjekkisk = verbet endrer seg etter person (som engelsk)

Já čtu
Ty čteš
On / ona / to čte
My čteme
Vy čtete
Oni čtou

Ord og setningsoppbygging

- Tsjekkisk = formrikt og ordrikt språk
  - preposisjon + verb = mange nye ord!
- Tsjekkisk= ord uten vokaler
  - Strč prst zkrz krk

Setningsoppbygging = mye likt

Jeg spiser pizza

=

~~Já~~ jím pizzu

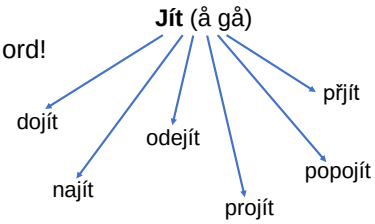

Sejít, nadejít ,přejít, ujít, vejít, vyjít, vzejít

Alfabet

A Á B C Č D Ď E É Ě F G H CH I Í J K L M N Ň O Ó P Q R Ř S Š T Ť U Ú Ů V W X Y Ý Z Ž

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Æ Ø Å

Kilder

Informasjon:

Store norske leksikon (Hentet 20.11.2020)

Norsk språkhistorie: https://snl.no/norsk_spr%C3%A5khistorie

Tsjekkisk: https://snl.no/tsjekkisk

Diminutiv: https://snl.no/diminutiv_-_grammatikk

Språkrådet (Hentet 23.11.2020): https://www.sprakradet.no/Spraka-vare/Norsk/fakta-om-norsk/

Wikipedia (Hentet 20.11.2020)*:* https://no.wikipedia.org/wiki/Tsjekkisk

Bilder:

https://nn.wikipedia.org/wiki/Det_norske_flagget

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A1_vlajka

https://verdal.kommune.no/Documents/oppvekst/mill/9_norrontid.pdf

https://us.123rf.com/450wm/annatigra/annatigra1604/annatigra160400040/54830797-vector-illustration-of-alphabet-background-for-design-website-banner-letters-abc-element-template-in.jpg?ver=6

Vyhlášení Lego soutěže z roku 2021

Přátelé a kamarádi stavebnice Lego,

zájem o legovou soutěž pokračuje i tento rok. Letošní téma je Co mám opravdu rád a mnohým stavitelům musím opět pogratulovat za nesmírně kreativní a originální přístup k tomuto nejednoduchému tématu. Zároveň jsem velmi rád za to, že se mezi staviteli letos objevili i stavějící rodiče.

Letošní udílení nám poněkud komplikuje celosvětová zdravotní krize. Proto bych chtěl všem soutěžícím slíbit, že ceny budou i letos a udělíme je v nejbližším možném termínu.

Pojďme se tedy podívat na letošní výtvory a jejich autory. Stavění zdar!

Výherci roku 2021 v abecedním pořadí:

Kristine (4 roky) má opravdu ráda Tlapkovou patrolu a postavila Marshallovo auto jak zachraňuje králíka na stromě.

Nicole Sophie Pazderová (8 let) má ráda Egypt a chtěla by se do něj podívat na Star Wars lodi 😀**.**

Hyneček (2 roky) a Petík (4 roky) mají opravdu rádi dopravní prostředky všeho druhu. Na obrázku vidíte železniční trať s tunelem a mostem. Je nutno podotknout, že tatínek v tomto případě koordinoval vývoj a inženýring tohoto složitého železničního uzlu tak, aby se zde vlezly dva vlaky a koleje vedly z obýváku až do kuchyně.

Speciální sekce letošní soutěže – dorostenci:

Theodor Vykydal (11 let) nám poslal jednoduchý vzkaz: I love pizza! Podívejte se sami, jakou postavil luxusní pizzerii.

Opět se přátelé ukazuje, že Lego je hračka, která spojuje všechny generace. **Katka** má zjevně moc ráda výlety. Poslala nám totiž příspěvek s názvem: Gå på tur aldri sur!

Julius Vykydal (9 let) má moc rád cestování zajímavými dopravními prostředky. V tomto případě se jedná o nový koncept - opravdový Letadlobus!

Jindřich má rád šálek něčeho dobrého a všechno co má kola. A tak si ze základních kostek postavil podšálek v pestrých barvách a k tomu sportovní auto. Sporťák řídí Radek Racek. Na výlet s ním jede Karel Krokeš.

Cukr a skořice

Povídka — Marcela Kvello

Autobus si ztěžka oddechl, zhoupl se, jako by nechtěně parodoval pohyb ztuhlých kloubů valné většiny svých cestujících, a vydal se ulicemi rozpáleného příhraničního města. Dcera přešlápla z nohy na nohu. Jednak aby v následující ostré zatáčce lépe udržela rovnováhu, a jednak proto, aby alespoň na chvíli ulevila patě, do krve rozedřené z nových sandálů. Jsem teniskový typ, tvrdívala o sobě už od mládí. Máš prostě blbý nohy, byla nejčastější matčina odpověď.

Když byla malá, jezdívaly s matkou stejným autobusem na zmrzlinu do nedalekých lázní. Tenkrát se mu říkalo harmonika a ji z celé cesty nejvíce bavilo stát na točně uprostřed vozu a představovat si, že je na kolotoči. Dodnes nechápe proč. Kolotoče nikdy neměla ráda a po posledním pokusu překonat odpor k točícímu se monstru ji musely vlastní děti dovést na nejbližší lavičku a čekat, až se obsah jejího žaludku, včetně zbytků lepkavé cukrové vaty, vrátí na své místo. Dnes je harmonika místní raritou, jezdící symbolicky už jen na městský hřbitov a dělající čest svému skutečnému jménu Ikarus. Stejně jako křídla řeckého hrdiny nesnáší horko, vlhko a zimu, a každá odchylka od ideálních provozních podmínek představuje nebezpečí, že se poklidná tříkilometrová jízda změní v nekonečnou odyseu.

„Dobře, že s námi nejely děti v tomhle vedru," utře si matka čelo zpoceným předloktím. V jedné ruce drží květiny, ve druhé stokrát použitou igelitovou tašku se dvěma deštníky (protože člověk nikdy neví), svíčkami, smetáčkem a dalším nezbytným hřbitovním vybavením, jemuž se u vlastní matky vždycky smála, ale které po její smrti mlčky přijala za své. Přes rameno má pověšenou lehce výstřední kabelku, pořízenou před lety na jednom z řeckých ostrovů, kde slavila padesáté narozeniny a nečekaný rozvod. Obojí skončilo kocovinou.

„Kdybys zavolala tátovi, tak jsme mohli jet všichni. Nemusely jsme se tahat autobusem s tímhle domovem důchodců. Nechceš to vzít?"

„Nechci," povzdechne matka tak, že do jediného slova vměstná všechny křivdy, bolesti a zklamání posledních deseti let. Vlastní auto nemá, protože se nikdy neodvážila udělat si řidičák. Vlastně ho ani nepotřebovala; všude ji vozil nejdřív otec a po rozvodu o pět let mladší vedoucí místního hypermarketu. Že by jí auto přineslo nezávislost, vždy odmávla s tvrzením, že ona je nezávislá až až. Po Michalově infarktu tak zůstala bez přítele i bez auta, zato s mírou nezávislosti takovou, že jí brání požádat otce, aby jí jakkoliv pomáhal. A on by chtěl.

Autobus projel semafory na oranžovou, asi aby si dokázal, že riskovat se musí i ve vyšším věku, a zastavil u parku, kdysi známého obrovskou sochou pohraničníka se psem, později považovaného za jedno z četných míst, kde si lze za přijatelný obnos pořídit rozkoš v různých podobách. Pohled na použité injekční stříkačky a prezervativy lemující chodníky se nesmazatelně vryl do paměti celé generace místních gymnazistů, kteří tudy každé ráno a odpoledne procházeli a soupeřili o to, kdo jich najde víc. Když se porevoluční extáze uklidnila, rozhodlo se vedení města umístit do parku pomník padlých amerických vojáků, což sice bývalí soudruzi nevítali s nadšením, ale protestovat už se tenkrát neodvážili.

„Další supermarket," prohodí dcera směrem k matce, když míjejí staveniště na výpadovce z města.

„Němci, no. Kdyby sem nejezdili nakupovat, neuživila by se tady ani půlka obchodů," shrne matka realitu bývalých Sudet.

Tohle soužití, často nechtěnou symbiózu a přesto neotřesitelnou závislost většina lidí nechápe, stejně jako není každý ochoten vidět krásu v syrových kontrastech pohraničního života. Malebné náměstí s renesančními domy vedle nekonečných řad vietnamských obchodů s levným oblečením a umělými nehty. Nápis Wienerschnitzel und Bier v každé z okolních vesnic. V jedné z nich vyrůstal i otec. V domě po Němcích, bez Němců, za jehož studenými zdmi babička vychovala tři syny, pohřbila dceru i naděje na život s mužem, jenž by ji miloval alespoň tak, aby se ho nemusela bát. Její jediná vnučka to vše pochopila až příliš pozdě, protože ji v dětství děsil temný sklep i postel s nebesy v pokoji pro hosty, jako by se tam skrývaly stíny dávných obyvatel, nucených narychlo opustit celý svůj dosavadní život.

Autobus, nyní už za městem, projíždí kolem vysokých zdí, renovovaných ne náhodou krátce poté, co byla obnovena německá část hřbitova. Dvakrát se na nich objevil hákový kříž, jednou špatnou němčinou nasprejovaný vzkaz „Sudeťáci táhněte “, ale od té doby je klid. Je dobře, že jedeme tudy, pomyslí si dcera. Nerada přijíždí ke hřbitovu po hlavní silnici, odkud je už z dálky vidět kříž bílé kaple. Ten, který nějakou nevysvětlitelnou silou přitahoval její zrak, když se jako desetiletá vracela z rodinné dovolené a hned po příjezdu zjistila, že její nejlepší kamarádka, téměř sestra, zemřela při dopravní nehodě. Od té doby už od kříže záměrně odvrací zrak, ačkoli se za to v duchu stydí, protože navenek ráda vystupuje jako bytost racionální a vesměs neduchovní.

„No konečně," vydechne matka, když se celé upocené vydají od autobusu směrem ke vstupní bráně hřbitova. „Ale honem, než nás baby doběhnou a seberou všechny konve," dodá ještě a přidá do kroku.

„Kam půjdeme nejdřív?"

„K mamince, ať má ty kytky nejčerstvější. Přines vodu, já jdu napřed."

Když se dcera vrací i s plnou konví studené vody, prát se o ni nakonec s důchodkyněmi nemusela, však taky trochu popoběhla, vidí matku klečet u hrobu s malým papírovým sáčkem v ruce.

„Co to je?" zeptá se s náznakem podezření v hlase.

„Skořice. Sypu to tady okolo, četla jsem někde, že to odpuzuje mravence."

Skořice. Vůně, kterou bude mít navždy spojenou s babiččiným bytem a čerstvými lívanci. Byt byl vždy teplý, vyhřátý, zcela jiný než chladný dům otcovy matky. Ve staré kredenci, pod vitrínou s nikdy nepoužitými „parádními" hrnečky, stála vždy miska cukru se skořicí, namíchaného tak akorát. Nemůžeš tam té skořice dávat moc, pálilo by tě to na jazyku, ale nesmíš ji zapomenout, jinak to není ono, vysvětlovala babička. A tímhle přesným poměrem se asi nevědomky řídila i v životě. Milá, usměvavá, voňavá, zlehka okořeněná občasnými ostřejšími komentáři, kterými bavila sestřičky v pečovatelském domě a kterých se nevzdala až do úplného konce. Nejstarší a nejposlušnější ze tří sester, jako jediná si živě vybavující dlouhou a únavnou cestu při útěku ze Sudet v době, kdy byl svět navzdory všem barvám černobílejší než dnes a její česko-německá rodina se musela najednou rozhodnout, na kterou stranu se přidá. Příběh o nekonečné železniční trati, podél které se tři sestry, jedna ještě v kočárku, trmácely s matkou a dvěma obrovskými kufry do zapadlé středočeské vesničky, kde na ně čekali vzdálení příbuzní, se v rodině vyprávěl tolikrát, že časem ztratil své ostré kontury a historickou věrohodnost. A stejně nemohl nikdy přesně popsat pocity sudetské Němky, najednou vhozené do života lidí, již jí dávali za vinu veškeré tehdejší české utrpení.

„Tak," oddychne si matka a utře si tvář, kde se kapky potu mísí se slzami. Od pohřbu už sice uběhlo téměř půl roku, ale hořký pocit konečnosti ještě občas sevřel matčin krk svými chladnými prsty, jako by jí chtěl připomenout, že tohle jen tak nepřebolí.

„A teď ještě za babičkou."

Zvláštní, že dědečkové se u nás nikdy nezmiňují, pomyslí si dcera. Dva muži, naprosto rozdílní, oba oblíbení a respektovaní ve svých zaměstnáních, se v rodinném prostředí měnili v někoho, kdo je sice přítomný, ale většinu času téměř neviditelný. Jako by veškerou svoji životní energii spotřebovali na okolní svět, takže pro ty nejbližší už jim zbyl jen občasný úsměv, v horším případě výbuchy agrese a pár slov, prohozených nad nedělním obědem.

Když se blíží k hrobu, všimne si dcera rozkvetlého záhonu po jeho stranách.

„Ten tady nebýval," prohodí tázavě k matce, která jde nyní dva kroky za ní.

„Ne, ale táta chtěl, aby to tady babička měla stejný jako u sebe na zahrádce."

Velkou zahradu u babiččina domu si dcera dobře pamatuje. Jabloně, každý rok tak plné, že štrúdl bohatě posypaný cukrem byl na denním pořádku, záhony obrovských jahod, které jako dítě jednu dobu odmítala jíst, protože zjistila, čím je děda hnojí, okurky ve skleníku, kterých se někdy urodilo málo a jindy tolik, že nebylo kam je dávat. Na jediném květinovém záhoně pár růží, pivoňky, o jejichž život babička s dědou každoročně bojovali s neodbytnými mšicemi, a pak kosmatce, jimž se ale vždycky říkalo poněmecku mittagsblumen, aniž by nad tím někdo přemýšlel. Fascinující, různobarevné květy, naplno ukazující svou krásu jen za plného slunce a příznivé teploty a uzavírající se do sebe při sebemenším náznaku oblačnosti, byly na záhoně, už když se tam mladý pár v divoké poválečné době nastěhoval. A pro jejich vnučku se jednou provždy staly symbolem léta. Vždycky je milovala právě proto, že nic nepředstíraly a ukazovaly světu naprosto přesně, jak se zrovna cítí. Když si je před pár lety z nostalgie poprvé sama zasadila u domu na dalekém severu, prohlásil její muž, že je stejná jako ty kytky. Raději se neptala, jestli to myslel jako kompliment.

„Proč sem vlastně chodíš, když už s tátou nejste spolu?"

Matka narovná ztuhlá záda a zamyslí se.

„Nevím, vždycky to vezmu všechno najednou, když už jsem tady. A třeba zas budeme spolu, až natáhneme bačkory."

„Cože?"

„Myslíš, že jsem o tom nepřemýšlela? Ty přijedeš jednou za uherskej rok a kdoví jestli, tak ať nemusíš oběhávat tolik hrobů. Prostě nás s tátou dáš do jednoho."

„Táta říkal, že chce rozprášit nad fjordem," připomene dcera otcův lehce morbidní výrok, o jehož vážnosti sice pochybovala, ale v duchu musela uznat, že se jí docela líbil.

„Jo, zafouká vítr a máš ho v obýváku. My jsme o tom s tátou mluvili. "

„Vy jste mluvili o tom, kde chcete ležet?"

Matka uhne pohledem.

„A o čem jste ještě mluvili?“ zeptá se dcera, teď už spíš pobaveně.

„Že bysme za vámi mohli na Vánoce přijet spolu.“

„Aha. No to samozřejmě můžete. Jestli vám teda nebude vadit, že spolu budete muset spát v jednom pokoji. Víš, že nemáme tolik místa.“ Poslední věta nebyla až tak pravdivá, místa měli dost a kdyby se děti sestěhovaly, mohli by mít otec s matkou každý svůj pokoj.

„Ne, to je dobrý. Já u něj teď občas přespávám. Někdy když… No prostě je to tak někdy lepší.“

Dcera se kousne do rtu.

„Hele, můžeš mi něco slíbit?“ zeptá se matka po chvíli mlčení.

„Hm?“

„Až tam budeme ležet, zasaď nám kolem mittagsblumen a posyp nás skořicí.“

Oslovina 24 – FLÅM, GLURP a PLEM díl 3.

Doma jseme slavili 10 let České školky, a tak jsme zabrousili do rodinného fotoarchivu. Narazil jsem na pár snímků, které zachycují 3 zvláštní události, kterých jsem se stal klíčovou postavou. Tyto události, můžeme jim dokonce říkat incidenty, jsou pevně spjaty s citoslovci FLÅM, GLURP a PLEM.

V dnešním čísle završíme trilogii vyprávění, kterou jsme začali loni na podzim. Varování: následující záběry z Glurp incidentu se mohou zdát drastické.

Co dělat, když uslyšíte GLURP?

Miluji květen. Zima to obvykle už nadobro vzdá. Je to měsíc svátků. Je 1. máje, 8. května a pak Nasjonaldagen 17. K tomu ještě přidáme Eurosong a mistrovství světa v hokeji a je opravdu o zábavu postaráno. Ale nejradši mám květen, protože mám narozeniny. Tedy já, kamarád Ivo a taky třeba Karel IV. Všichni ve stejný den. Toto jaro bylo navíc velice speciální. Měl jsem totiž oslavit 30 let.

A tak jsem měl možnost bilancovat ty první tři desítky života. Zároveň jsem pocítil lehké šimrání v žaludku. Co se asi stane v nadcházející dekádě? Co asi do mého života vstoupí? Brzy jsme se to měl dozvědět a těšil jsem se.

V neděli večer před narozeninami jsme se dívali na film. V tom jsme uslyšeli prazvláštní zvuk. Z kuchyně se ozvalo tiché zabublání. Takové tiché Glurp. A pak ještě jednou. Jako by se někdo z kuchyně zeptal: „Glurp?“ Šel jsem tam, abych zjistil, co to je za zvuk, ale nepostřehl jsem nic zvláštního. Jen na dně dřezu bylo pár mydlinek. Asi z toho, jak jsme myli nádobí.

Narozeninové ráno bylo překrásné. Dostal jsem snídani do postele, v rádiu hráli moji oblíbenou jazzovou skladbu od Counta Basieho „Straight ahead.“ Lepší začátek mého dne jsem si ani nemohl přát. Po snídani jsme se ještě ujistili, na kolik je zamluvený stůl v restauraci, abychom mohli s přáteli začít slavit. A byl čas jít do práce. Zrovna jsem chtěl zavřít dveře od bytu, když

v tom jsem opět slyšel z kuchyně glurp, Glurp, GLURP!! Vběhl jsem do kuchyně a zděsil jsem se. Došlo mi, že včera večer bylo těch pár mydlinek na dně dřezu jen předehra. Teď se mi před očima odehrává hlavní koncert. Do kuchyně nám přes odtok ve dřezu svižným tempem chrstaly splašky a mýdlová pěna. Všechno to bylo takové hodně žluté. Došlo mi, že je to asi kari, a tak jsem vyběhl o patro výš. Neomylně jsem zabušil na dveře našim indickým sousedům. Už jsme byli dříve v kontaktu. A sice kvůli hluku, který se od nich nešťastně rozléhal po celém tom prastarém domě ve čtvrti Majorstuen, kde jsme tenkrát bydleli.

Ve dveřích stál Rádži Tamil. Měl na sobě bílý nátělník, šedé tepláky a na špičce nosu se mu leskly tenké obroučky brýlí. Když viděl na chodbě stát mě, okamžitě si pomyslel, že si jdu opět stěžovat na hluk. Okolo něj proběhlo několik z jeho nespočetných dětí, a tak hned jedno preventivně propleskl, aby mi dal najevo, že hluk u nich v bytě má zcela pod kontrolou. Na dobrých sousedských vztazích přece záleží. Když jsem mu ale vysvětlil, že to tentokrát nejsou jejich potomci, ale kari, které nám výrazně ovlivnilo kvalitu dnešního rána, ukázal se Rádži jako muž činu. Chopil se největšího instalatérského zvonu, jaký jsem kdy v životě viděl a seběhl k nám o patro níž. V kuchyni okamžitě spatřil tu kalamitu a přebrodil se k dřezu. Ponořil ohromný zvon pod hladinu té zajímavé polévky a jal se vší silou pumpovat. Byl to obdivuhodný výkon. Rádži si ale neuvědomil, že máme dvojitý dřez se spojeným odtokem, který je navíc zřejmě neprodyšně ucpán. Takže se mu jen podařilo kari přepumpovat z jednoho dřezu do druhého, nikoliv však ven z bytu. Nezbylo nám nic jiného než zavolat správce.

Odpoledne přijeli instalatéři neboli odborní prošťouchávači potrubí. Mému návrhu, že bychom mohli nejdřív zkusit použít roztok na ucpané trubky, se jen pousmáli. „Mladej pane, tyhle staré domy mají pěkně úzké trubky. Tady je třeba použít vzduch pod tlakem!“ A začali na ulici z dodávky vymotávat dlouhou hadici a kompresor. Vymontovali u nás trubky mezi dřezem a hlavní odpadovou trubkou, která stoupala celým domem. Vrchní prošťouchávač vyhodnotil situaci jako zcela krizovou, protože hlavní trubka byla prý ucpaná na více místech. Takže hadici připojili nahoře v bytě u Rádžiho. Dostal jsem za úkol sledovat otvor z trubky k nám do bytu. „A kdyby něco z té trubky začalo stříkat, tak zavolejte a my ten kompresor vypneme.“ Řekl asistent vrchního prošťouchávače a zmizel v horním patře. Pro jistotu jsem okolo otvoru položil reklamní leták z obchodu. Pak jsem uslyšel, že už spustili kompresor. Opřel jsem si ruce o kolena a upřeně jsem sledoval temný otvor v odpadové trubce. V té chvíli běžel už kompresor na plné obrátky.

Nejdřív jsem z trubky uslyšel takový lehký svist. A pak to vyletělo. Nevím, co to bylo, ale vzhledem k zápachu bylo jasné, že to tam bylo hodně dlouho. Dům, ve kterém jsme bydleli, byl z počátku 20. století. Ta věc v potrubí tam ale určitě musela být o mnoho déle. Zavolat jsem nestihl, ten projektil byl příliš rychlý. Jen jsem stačil v němé hrůze sledovat, jak ta střela nejdřív rozrazila dveře linky a pak se roztříštila v rohu kuchyně o radiátor a lednici na myriádu smrdutých šrapnelů.

Linka po zasažení projektilem z pekla - Domácí fotoarchiv autora

Tak takhle asi vypadá peklo, pomyslel jsem si a šel si pro kýbl a hadr. Když jsem si nasazoval rukavice, abych se mohl pustit do práce, podíval jsem se mimoděk na hodinky. Bylo právě půl třetí a mě v tu chvíli bylo 30. Stál jsem ve vytopené kuchyni, po kolena v opravdu uleželých splaškách a přemýšlel, jestli tu bude možné vymalovat nebo jestli bude nutné rovnou celou kuchyni zbourat. A v tom ve mně zaplál plamínek naděje. Mark Twain kdysi prohlásil: „Sněz živou žábu hned po ránu a nic horšího se Ti celý den už nemůže stát.“ Je možné, že jsem si to nejhorší z nadcházející dekády odbyl již v prvních minutách? S návalem optimismu jsem se pustil do úklidu. A tu večeři s přáteli jsem stihnul.

Jindřich

Foto: Rodinná knihovna autora

Omgitt av idiomer 7

Jsem obklopen samými idiomy. Především v práci.

Vážení přátelé světových jazyků. Dnešní jazykové okénko bude poněkud jiné. Kdysi jsem dostal knihu od autora jménem Per Egil Hegge. Kniha se jmenuje Perler for svin (og 555 andre norske idiomer).

Knihu jsem dostal od kolegů při odchodu na můj první pappaperm. Knížka mi změnila život. Mám z ní pořád moc velkou radost. Díky ní navíc vznikla celá tato sekce v našem časopisu.

Můj norský kamarád Fredrik ví, že se o norštinu aktivně zajímám, a tak mi na Vánoce věnoval další knížku od P. E. Heggeho. Tato kniha se jmenuje Den norske Folkesjela (Ordene som forteller hvem vi er).

Knížka obsahuje téměř 70 výrazů. Jak autor sám píše, jedná se o slovíčka, která Nory nejen charakterizují, ale které přispěly k tomu, že Norové jsou dnes tím, čím jsou. Chcete vědět, co to je påskefjellet, harrytur, fredagstaco, nebo třeba syden a oljerikdom? Pak je tato kniha právě pro vás. Na příští sezónu se chystám čerpat právě z této knížky. Máte se tedy doufám na co těšit.

Jindřich

Protokoll fra årsmøte i Tsjekkisk-Norsk Forum

Tid: onsdag 14. april 2021, kl. 18:00
Sted: Teams digitalmøte

Til stede var det 6 styremedlemmer og 4 TNF medlemmer.
Bara, Leny, Monika, Erika, Jakub, Eva, Edita, Jindrich, Petr, Mirek.

Leder Barbora Nentwichova ønsket velkommen og introduserte møteprogram.
Møtedeltakere ble enig om å stemme enkelte agendapunkter via Chat på Teams.

Program:

1. **Valg av møteleder, referent og revisorer**

Styret anbefalte Barbora Nentwichova som møteleder, Edita Daulova som protokoll referent, Monika Utesena og Jakub Petruj som protokoll revisorer.

2. **Årsberetning for 2020**

Leder leste gjennom årsberetning for 2020.
Vedtak: Årsberetning for 2020 ble godkjent.

3. **Årsregnskap for 2020**

Regnskapsansvarlig presenterte årsregnskap for 2020.
Vedtak: Årsregnskap for 2020 ble godkjent.

4. **Innkomne forslag**

Det kom ingen forslag til behandling.

5. **Valg av styret, styreleder, nestleder og valgkomiteen.**

Monika Utesena slutter i styret etter to år og ble takket for innsatsen i TNF. Eva Kvasnicakova, Erika Rumankova, Jakub Petruj og Barbora Nentwichova ble valgt i fjor og fortsetter i styret. Leny Slaninova er til gjenvalg. Etter vedtekter må minst to styremedlemmer stå på valg hvert år, derfor foreslås også Barbora Nentwichova til gjenvalg.

Vedtak: Leny Slaninova ble enstemmig valgt til styret for 2 år og Barbora Nentwichova for 1 år. Barbora fortsetter som leder og Leny som nestleder.
Edita Daulova og Jindrich Kania fortsetter i valgkomiteen.

6. Aktivitetsplan for 2021

Styreleder presenterte aktivitetsplan for 2021, som ble utgitt i TNF blad nr. 100.
I tillegg kommer det aktiviteter for unge medlemmer, ansvarlig blir Jakub og Erika
Vedtak: Aktivitetsplan for 2021 ble godkjent.

MERKNAD: Med hensyn til koronatiltak i Norge kan det forekomme endringer i løpet av året.

7. Budsjett for 2021

Styreleder leste gjennom budsjett for 2021.
Vedtak: Budsjett for 2021 ble godkjent.

8. Eventuelt

Det ble diskutert medlemsutvikling, antall betalende medlemmer, antall personer som følger fb og de som vil ha epost om aktiviteter arrangert i regi av TNF. Styret informerte om oppdateringer på websiden, nå blir det tilgjengelig arkiv med medlemsblad og det kommer informasjon og lenke til forskjellig fb grupper som kan være interessante for våre medlemmer.

Årsmøte ble avsluttet kl. 20:00.

Oslo, 14. april 2021

(sign.)
……..
Referent: Edita Daulova

(sign.)
……..
Revisor 1: Monika Utesena

(sign.)
……
Revisor 2: Jakub Petruj

Nabídka pravidelných kurzů a kroužků od podzimu 2021

Milí krajané,

Česko-norské fórum (TNF) pro vás připravilo pestrou nabídku pravidelných kurzů a kroužků pro děti a dospělé, které se budou od podzimu konat v Oslo:

Nabídka pro děti

KROUŽEK	TERMÍN A MÍSTO	KURZOVNÉ	PŘIHLÁŠKY
Česká gramatika Příprava na rozdílové zkoušky v české škole, mluvnice a pravopis podle osnov základní školy.	Školní rok 2021-2022; 90 minut týdně. Začátek v 36. týdnu; pro výuku se budeme snažit najít den v týdnu, který bude vyhovovat všem. Místo konání: Solbærtorvet barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo	Za blok 13 lekcí do konce tohoto kalendářního roku 1040,- NOK, členové TNF 880,- NOK.	Pro přihlášení pište na adresu: cj-deti@cz-forum.no do 27. 8. 2021. Uveďte jméno a věk (školní třídu) dítěte a požadovanou formu výuky – gramatika.
Čeština hrou Děti si formou povídání, malování, her, básniček a dalších zábavných prvků obohacují slovní zásobu a rozvíjejí své komunikační dovednosti. Kroužek je vhodný i jako příprava pro pozdější výuku gramatiky.	Školní rok 2021-2022; Úterky od 17:15 do 18:45 hodin, začátek 14. 9. 2021. Místo konání: Solbærtorvet barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo	Za blok 11 lekcí do konce tohoto kalendářního roku 880,- NOK, členové TNF 750,- NOK.	Pro přihlášení pište na adresu: cj-deti@cz-forum.no do 5. 9. 2021. Uveďte jméno a věk (školní třídu) dítěte a požadovanou formu výuky – čeština hrou.
Klub lvíčat Pro předškolní děti, kde si budeme hrát, zpívat, tančit, učit se české říkanky a zábavnou formou si obohacovat slovní zásobu českého jazyka. Klub lvíčat bude vyplňovat sudé týdny, kdy nebude probíhat Česká školka.	Sudé úterky od 17:15 do 18:45 hodin, začátek 14. 9. 2021 a poté sudé úterky. Místo konání: Solbærtorvet barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo	Za blok 6 lekcí do konce tohoto kalendářního roku 480,- NOK, členové TNF 410,- NOK.	Pro přihlášení pište na adresu: cj-deti@cz-forum.no do 5. 9. 2021. Uveďte jméno a věk dítěte.

Nabídka pravidelných kurzů a kroužků od podzimu 2021

Nabídka pro dospělé

KROUŽEK	TERMÍN A MÍSTO	KURZOVNÉ	PŘIHLÁŠKY
Výtvarná setkání pro dospělé Přijďte si vyzkoušet různé výtvarné techniky nebo aranžování.	Čtvrtek 23. 9. a 25. 11. 2021 od 17:15 do 20:15 hodin. Místo konání: Solbærtorvet barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo	Téma každého setkání se dozvíte z pozvánek, které budeme posílat. Cena za jedno setkání 160,- NOK, členové TNF 120,- NOK. Kurzovné uhraďte TNF předem (info níže) nebo na místě konání v hotovosti či přes Vipps.	Pro přihlášení pište na adresu: vytvarne.kurzy@cz-forum.no do data uvedeného v pozvánce.
Kurzy českého jazyka pro mírně pokročilé: Učebnice Česky krok za krokem 2.	Čtvrtky od 17:30 do 19:00 hodin, začátek 16. 9. 2021. Místo konání: Solbærtorvet barnehage, Gardeveien 4, Majorstuen, Oslo	Za blok 10 lekcí do konce tohoto kalendářního roku 1750,- NOK, členové TNF 1500,- NOK.	Pro přihlášení pište na adresu: cj-dosp@cz-forum.no do 5. 9. 2021.

Kurzovné uhraďte na bankovní účet TNF: 6241.06.04650 nebo Vipps číslo 78710.

Těšíme se na vás!
Výbor TNF

Dovolujeme si upozornit, že konání všech akcí je závislé na epidemiologických opatřeních norské vlády a města Oslo platných v dané době. Doporučujeme sledovat aktuality na našich webových stránkách nebo na facebooku:

www.cz-forum.no
www.facebook.com/czforum